

2015-10-23

Avdelningen för tillväxt och samhällsbyggnad
Kerstin Blom Bokliden

Motion 39 – En giftfri vardag

Beslut

Styrelsen föreslår kongressen besluta

att motion 39 En giftfri vardag anses besvarad och inte föranleder någon ytterligare åtgärd.

Motionen

Eva Hellstrand, Jämtlands län, (C) och Karin Ernlund, Stockholms län (C) har i motion 39 föreslagit **att** Sveriges Kommuner och Landsting tar fram riktlinjer för att kommuner och landsting ska kunna göra sig av med giftiga ämnen i sina verksamheter samt **att** Sveriges Kommuner och Landsting tar fram riktlinjer för hur man ställer krav på giftfria produkter vid upphandling

Styrelsen

Styrelsen konstaterar att riskbedömningen av kemikalier i varor är en komplex fråga och berör hela samhället. Frågan omfattar allt från kunskapsbehov till utveckling av styrmedel och åtgärder i Sverige, inom EU och globalt. Redan idag pågår ett antal viktiga insatser med fokus framför allt på regelutvecklingen i EU och globalt kemikaliekontrollarbete. Sverige har tagit fram en nationell strategi för minskade risker med farliga ämnen i varor. Kemikalieinspektionen har i år fått ytterligare pengar för att stärka arbetet med Giftfri vardag med fokus på barns vardag och upphandling. Ett kommunalt nätverk för giftfri vardag kommer att startas av Kemikalieinspektionen tillsammans med SKL, Upphandlingsmyndigheten och Folkhälsomyndigheten. SKL avser att vara aktivt i det nya nätverket som startar. Det samlade arbetet på detta område behöver skärpas. Särskilt stöd till kommunerna kommer att finnas i nätverket för substitution och utbyte av miljöfarliga produkter till mindre miljöfarliga samt hjälpa kommunerna att arbeta med kemikaliehandlingsplaner. Inom landstingen finns ett fungerande nätverk för miljöchefer, där SKL är adjungerad, som arbetar med att ställa krav vid upphandling, substitution och innovationer.

Den nya Upphandlingsmyndigheten som startade i september 2015 har ett tydligt ansvar att stödja myndigheter och företag i sitt arbete att verka för en rättssäker, effektiv och miljömässigt hållbar upphandling till nytta för medborgare, myndigheter och näringslivets utveckling.

Styrelsen ställer sig bakom motionens ambitioner men menar att dessa uppgifter redan i dag görs genom de nyinrättade statliga myndigheter som har till uppgift att bistå kommuner, landsting och regioner med stöd i upphandling samt stöd för substitution.

Nästan alla kommuner och landsting arbetar långsiktigt med att minska sin miljöpåverkan bland annat att arbeta med miljömålet Giffri miljö. Kommuner och landsting kan göra mycket i sin egen verksamhet. Det arbetsmiljöarbete som bedrivs i kommuner och landstings inkluderar riskbedömningar mot alla slags risker, inte minst från kemiska exponeringar. Ett annat sätt är att göra kemikaliehandlingsplaner och att systematiskt byta ut miljöfarliga produkter mot mindre miljöfarliga. Många kommuner och landsting arbetar strategiskt med att minska sin miljöpåverkan i miljöpolicy och olika ledningssystem. Styrelsen menar att det pågår idag mycket arbete inom området och att kommuner och landsting redan får stöd i denna fråga. Motionen föranleder därför ingen ytterligare åtgärd.

En giftfri vardag

Sammanfattning

Centerpartiet föreslår i denna motion att SKL tar fram riktlinjer för att kommuner och landsting ska kunna göra sig av med giftiga ämnen i sina verksamheter.

Bakgrund

I Inriktningsmål för kongressperioden 2016-2019 104. SKL ska stödja kommuner, landsting och regioner att skapa ett längre och hållbart arbetsliv med god arbetsmiljö för effektivitet och kvalitet och 106. SKL ska bidra till att kommuner, landsting och regioner uppfattas som attraktiva arbetsgivare, belyses vikten av en god arbetsmiljö.

Utifrån de senaste åren har larmrapporterna om farliga ämnen i kläder, mat och kosmetika duggat tätt. Många som försöker undvika farliga ämnen, för sina barn eller egen del, vet att det inte är lätt.

Forskningen visar allt tydligare att den ökande användningen av farliga kemikalier och mixen av de ämnen vi utsätts för är skadlig för vår hälsa och miljö. Ett exempel är hormonstörande ämnen som kan återfinnas i såväl schampo som tandkräm, som kan leda till försämrad spermiekvalitet och större risk för folksjukdomar som diabetes och bröstcancer.

Det här är helt ohållbart.

Centerpartiet vill öka takten i arbetet att avgifta vardagen för oss själva och våra barn. Vi arbetar för att fasa ut giftiga ämnen i vardagen och stärka utvecklingen av giftfria alternativ som ett viktigt led att belysa vikten av en god, hållbar och kvalitativ arbetsmiljö.

Farliga ämnen finns i nästan allt som vi kommer i kontakt med. De finns i kläderna vi har på oss, elektroniken vi ständigt är nära, möblerna vi vilar i, maten vi äter, vattnet vi dricker, golvmattor som vi går på eller leksaker som våra barn leker med. Endast för en bråkdel av kemikalierna finns fullgod information om deras påverkan på hälsa och miljö. I normalfallet testas ämnena dessutom ett och ett och inte utifrån att de flesta av oss utsätts för en cocktail av olika ämnen varje dag. Som förälder och konsument kan man inte vara expert själv.

Bedömning

Inriktningsmålen för god arbetsmiljö kan inte enbart inkludera sociala och ekonomiska aspekter, utan måste också innehålla miljöaspekterna för att leva upp till långsiktig hållbarhet.

Genom att SKL tar fram riktlinjer för hur kommuner och Landsting ska arbeta mot en giftfri vardag samt att SKL tar fram riktlinjer för hur man ställer krav på giftfria produkter vid upphandling underlättas arbetet ur ett miljöperspektiv att skapa en trygg och giftfri vardag för både medarbetare och brukare i de kommunala och regionala verksamheterna.

Yrkande

Vi föreslår att kongressen beslutar

att SKL tar fram riktlinjer för hur kommuner och Landsting ska arbeta mot en giftfri vardag genom att göra sig av med giftiga ämnen i sina verksamheter.

att SKL tar fram riktlinjer för hur man ställer krav på giftfria produkter vid upphandling

Eva Hellstrand (C), ombud Jämtland

Karin Ernlund (C), ombud Stockholm